

A Miskolci Törvényszék dr. Sóczó Réka Ildikó (3530 Miskolc, Hunyadi u. 4. fsz. 2. szám alatti székhelyű) ügyvéd által képviselt **Zöld Kapcsolat Egyesület** (3525 Miskolc, Kossuth utca 13.) **felperesnek**, a dr. Szurovecz Zoltán kamarai jogtanácsos által képviselt **Pest Vármegyei Kormányhivatal** (1052 Budapest, Városház utca 7.) **alperes** ellen egységes környezethasználati engedély tárgyában hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében- amely perbe a Jarovinszkij Ügyvédi Iroda (1051 Budapest, József nádor tér 12., eljáró ügyvéd: dr. Jarovinszkij Igor) által képviselt **HCM 1890 Zrt.** (3508 Miskolc, Fogarasi u. 6.) **I. rendű alperesi beavatkozó** és a Márton és Társa Ügyvédi Iroda (1062 Budapest, Lendvay utca 22/II., eljáró ügyvéd: dr. Nemes Dénes) által képviselt **Nemzeti Népegészségügyi Központ** (1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6.) **II. rendű alperesi beavatkozó** az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott- meghozta a következő

í t é l e t e t:

A bíróság az alperes 2016. szeptember 14-én kelt OKTF-KP/4114-37/2016. számú határozatát – az alap és módosító határozatra is kiterjedő hatállyal – hatályon kívül helyezi.

Kötelezi alperest fizessen meg felperesnek 15 napon belül 1.149.476- (egymillió-száznegyvenkilencezer-négyszázhetvenhat) forint perköltséget.

A bíróság megállapítja, hogy a le nem rótt 30.000.- (harmincezer) Ft eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

- [1] A bíróság a közigazgatási eljárás iratanyaga, a Kúria Kfv.III.37.438/2021/7. szám alatti végzése, a 102.K.700.021/2020. szám alatti előzményi ügy iratanyaga, felperes keresetlevele, alperes és I. és II. r. alperesi beavatkozók kérelmei, felek nyilatkozatai, a perben beszerzett Molnár Csaba igazságügyi szakértő szakértői véleménye, a szakértő írásbeli nyilatkozata, valamint a per egyéb adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [2] Az I. rendű alperesi beavatkozó 2015. február 27-én az elsőfokú környezetvédelmi hatósághoz a miskolci telephelyére cementgyártási tevékenységre vonatkozó egységes környezethasználati engedély kiadása iránti kérelmet nyújtott be.

- [3] Az elsőfokú hatóság az egységes környezethasználati engedély kiadásához összevont környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési eljárás lefolytatásának szükségességét állapította meg.
- [4] A fenti eljárás eredményeként hozta meg az elsőfokú hatóság 2015. november 27-én az 5734-87/2015. számú határozatát (a továbbiakban: alaphatározat), amelyben az I. rendű alperesi beavatkozó részére 2020. november 30-ig érvényes egységes környezethasználati engedélyt adott meghatározott feltételekkel. A rendelkező részben az elsőfokú hatóság - egyebek mellett - rögzítette, hogy az I. rendű alperesi beavatkozó az elérhető legjobb technikának (a továbbiakban: BAT) való megfelelést teljesíti. A határozat rendelkező része a 16-23. oldalakon táblázatos formában fejt ki a BAT kritériumoknak való megfelelést az alkalmazott technológiára vonatkozóan.
- [5] Az elsőfokú környezetvédelmi hatóság többek között előírta, hogy a telephely technológiai berendezéseinek felújítását követően a tényleges működésének megkezdése előtt legalább 6 hónapos próbaüzemet kell tartani. A próbaüzemet mindkét klinkerégető kemence vonatkozásában szükséges lefolytatni. A próbaüzem során a hulladék együttégetés nélküli és a hulladék együttégetéssel történő tevékenységet külön-külön meg kell vizsgálni. A hulladék együttégetési tevékenység a próbaüzem tevékenysége alatt is csak hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető.
- [6] A határozatban rögzítést nyert, hogy az I. rendű alperesi beavatkozó jelen engedély alapján hulladékgazdálkodási, hulladékkezelési tevékenységet nem végezhet. A hulladékok hasznosítása csak az adott hulladéokra vonatkozó, eredményesen lezárult hulladékgazdálkodási engedélyezési eljárást követően végezhető, amikor a hulladékhasznosításra vonatkozó hulladékgazdálkodási engedély az egységes környezethasználati engedélybe beépítésre kerül és az jogerőssé válik.
- [7] Az alaphatározat ellen a felperes, az Osteurapäische Zementbeteiligungs GmbH. Magyarországi Fióktelepe (a továbbiakban: GmbH) és egy, a perben nem szereplő egyesület terjesztett elő fellebbezést.
- [8] Az I. rendű alperesi beavatkozó – az alaphatározat kiadását megelőzően – 2015. augusztus 7-én „nem veszélyes hulladékok klinkerégető kemencében, valamint salakok cementmalomban történő hasznosítása” tárgyában hulladékgazdálkodási engedély kiadása iránti kérelmet terjesztett elő az elsőfokú környezetvédelmi hatóságnál. Az elsőfokú hatóság a 2016. február 1-jén hozott BO/16/1640-2/2016. számú határozatában (a továbbiakban: módosító határozat) az I. rendű alperesi beavatkozó kérelme alapján a nem veszélyes hulladékok hasznosítására vonatkozó hulladékgazdálkodási engedélyezési eljárást, valamint a cementgyártási tevékenységre kiadott egységes környezethasználati engedély hivatalból történő módosítására irányuló eljárást egyesítette és az I. rendű alperesi beavatkozó miskolci telephelyén cementgyártási tevékenységre kiadott egységes környezethasználati engedélyt – a hulladékgazdálkodásra vonatkozóan – módosította, rögzítve, hogy az egységes környezethasználati engedély egyebekben változatlanul érvényes, a módosító határozat kizárólag az alaphatározattal együtt érvényes.
- [9] Az alaphatározattal és a módosító határozattal szemben – mások mellett – a felperes terjesztett elő fellebbezést.

- [10] Az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség alperesi jogelőd (a továbbiakban: alperes) végzésével a cementgyártási tevékenységet engedélyező alaphatározattal, valamint az ezt módosító határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelmekre tekintettel az eljárásokat a közigazgatási hatóság eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33/B. § (1) bekezdésére alapítottan egyesítette.
- [11] Az alperes a 2016. szeptember 14-én kelt OKTF-KP/4114-37/2016. számú határozatában az alaphatározatot részben, a rendelkező részt és az indokolást érintően megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta, míg a módosító határozatot az alperes helybenhagyta. Többek között kifejtette, hogy az elsőfokú hatóság eljárási hibát vétett, amikor a hulladékhasznosítási engedélyezési eljárást nem egyesítette a még folyamatban lévő cementgyártási tevékenység engedélyezése iránti eljárással. Kiemelte, hogy a Ket. 33/B. §-a nem tesz különbséget a kérelemre indult és a hivatalból indított eljárások között, ezért az eljárások egyesítésének ez nem volt akadálya.
- [12] Rögzítette, hogy a telephelyen végezni kívánt cementgyártás a dokumentációkban szereplő együttégetéssel a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Kormány rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. melléklet 50. pontjába és a 2. melléklet 5.2. a) alpontjába is besorolható. A Korm.rendelet 1.§ (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel a cementgyártás hulladékhasznosítási tevékenységgel (hulladék együttégetéssel) történő végzése a fentiek szerinti környezeti hatásvizsgálat és egységes környezethasználati engedélyezési eljárás lefolytatásához kötött. A vonatkozó uniós jogszabály szerint a hulladékhasznosítási tevékenység (együttégetés) nem a cementgyártás része, hiszen az hagyományos tüzelőanyagokkal is végezhető. Az alperes határozatában kiemelte, hogy a módosító határozattal engedélyezett hulladékgazdálkodási tevékenység a rendelkezésre álló adatokra tekintettel nem kifogásolható.
- [13] Az alperes vizsgálta a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Kormány rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 7. § (1) bekezdésének való megfelelést. Megállapította, hogy az egy évre átlagolt szállópor és nitrogén-dioxid transzmisszió nem lépi át az éves egészségügyi határértéket, vagyis az I. rendű alperesi beavatkozó igazolta a Rendelet 7. § (1) bekezdés c) pontja szerinti feltételnek való megfelelést. (A légszennyező pontforrás hatásterületén a helyi mérésekkel megállapított alap levegőterheltség a légszennyező pontforrás kibocsátásával együtt sem haladja meg az éves légszennyezettségi határértéket.) Az alperes szerint a Rendeletre alapítottan védőövezet jelen esetben nem jelölhető ki, csak bűzszenyvezéssel járó tevékenység esetén.
- [14] A felperes fellebbezéséhez csatolta Steiner Ferenc környezetvédelmi szakértő szakvéleményét. Az alperes határozatában vizsgálta és értékelte a szakvéleményben foglaltakat, véleménye szerint az abban írtak nem alapozzák meg az I. rendű alperesi beavatkozási engedélykérelmek elutasítását.
- [15] Az alperes határozatát a felperes és a GmbH. támadta keresettel eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással.
- [16] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 12.K.27.777/2016/63. számú ítéletében egyrészt a GmbH. keresetét elutasította, másrészt a jelen per felperesének keresetét elbírálva lényeges eljárási jogszabálysértésre hivatkozással az alperes határozatát az elsőfokú

határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

- [17] A Kúria a Kfv.II.38.094/2017/23. számú ítéletében a fenti elsőfokú ítéletet - az alperes határozatát az elsőfokú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyező és új eljárás lefolytatására kötelező rendelkezése és a hozzá kapcsolódó illeték- és perköltség fizetésre vonatkozó rendelkezések tekintetében - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Ezt meghaladóan a GmbH. – az alapperben I. rendű felperes – keresetét elutasító rendelkezését hatályában fenntartotta. Felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 30.000.-Ft-ban állapította meg.
- [18] Az új eljárásra előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak a felperes – az alapperben II. rendű felperes – törvényes határidőben érkezett keresetében foglaltakat kell érdemben elbírálnia és ebben a körben kell határozatot hoznia.
- [19] A megismételt eljárásban a Miskolci Törvényszék a 102.K.700.021/2020/57. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. A Kúria a Kfv.III.37.438/2021/7. számú végzésével ezen ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 100.000.- Ft-ban állapította meg.
- [20] Indokolásában rögzítette, hogy a törvényszék eljárása során és ítéletében eleget tett a Kúria új eljárásra kötelező (Kúria Kfv.II.38.094/2013/27. számú) ítéletében foglaltaknak, mert a felperes keresetlevelében megjelölt jogszabálysértéseket vizsgálta, jogszerűen figyelmen kívül hagyva felperesnek a 2021. január 21-én érkezett 49. alszámú beadványában – hatásterületet illetően megadott hivatkozások – foglaltakat, mert az tiltott keresetkiterjesztésnek minősül.
- [21] Rögzítette, hogy az alperes jogszabálysértéstől mentesen, a Ket.33/B. §-át és a Korm. rendelet 20. § (4) bekezdését betartva egyesítette az eljárásokat. Az ezzel ellentétes felperesi okfejtés nem foghat helyt.
- [22] Rögzítette, hogy a felperes keresetlevele a) pontja a védőtávolság-védőterület vonatkozásában az OTÉK előtt hatályos Országos Építésügyi Szabályzatra hivatkozás mellett az OTÉK 38. §-át hívja fel a védőterület kialakításával kapcsolatban.
- [23] A Kúria egyetértett - e körben - a jogerős ítélet [56] bekezdésében foglaltakkal, vagyis az OTÉK 38. §-a jelen környezetvédelmi engedélyezési ügyben nem alkalmazható, mert az ott írt védőterület fogalom meghatározás az építésügyi hatósági eljárásokkal összefüggésben bír relevanciával.
- [24] Rögzítette ugyanakkor, hogy a törvényszék ítéletében nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az I. rendű alperesi beavatkozó engedélykérelme cementgyár létesítésére, vagy a korábban már működő cementgyár újraindítására vonatkozik, ugyanis ez dönti el azt a kérdést, miszerint a helyhez kötött légszennyező forrás létesítésére irányadó Rendelet 7. §-a jelen ügyben alkalmazandó-e, avagy nem.
- [25] Hivatkozva a Kúria Kfv.II.38.024/2020/15. számú végzése [37] bekezdésében foglaltakra, rögzítette továbbá, hogy az alperesnek az engedélyezési eljárás során kell arról meggyőződnie, hogy a tervezett tevékenység a jogszabályi követelményeknek és az előírt

határértékeknek az engedély érvényességi ideje alatt meg fog felelni. A Korm. rendelet 20. § (4) bekezdése nem értelmezhető akként, hogy a hatóság a környezetvédelmi követelmények és kibocsátási határértékek nem teljesülése esetén is kiadja az engedélyt, azzal, hogy utóbb további kötelezések, szankció kiszabására irányuló eljárást folytat majd, ugyanis egy olyan tervezett bővítés esetén, ahol már a bővítés előtt sem teljesülnek a környezetvédelmi követelmények és a kibocsátási határértékek, a környezethasználati engedély kiadását meg kell tagadni.”

- [26] E körben - hivatkozva a felperes 2019. március 21-én kelt 6. alszámú beadványára - hangsúlyozta, hogy a felperes által elsődlegesen vitatott levegőtisztaság-védelmi követelményeknek való megfelelés és ehhez kapcsolódóan a zajkibocsátás megfelelése egyértelműen olyan szakkérdésnek minősülnek, amelyek megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, vagyis ezekben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: régi Pp.) 177. § (1) bekezdésére figyelemmel erre irányuló indítvány és a vonatkozó egyéb, régi Pp-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén szakértő kirendelése szükséges.
- [27] Mindezekre tekintettel a megismételt eljárásra előírta, hogy az elsőfokú bíróság egyrészt köteles a jelen végzésben foglaltakat figyelembe venni és érvényesíteni, másrészt a megismételt eljárásra a Kúria előírta szakértő kirendelését levegőtisztaság-védelmi és zajvédelmi körben, azzal, hogy az Európai Bíróság EUB C-637/18. számú ügyben hozott ítélete figyelembe veendő.
- [28] A megismételt eljárásban felperes fenntartva a keresetét hangsúlyozta, hogy a védőtávolság kérdése nem elvarrott szál, azt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) alapján vizsgálni szükséges, ezért kérte szakértő kirendelését. Álláspontja szerint a megtámadott határozatok jogszabálysértőek, mivel nem a volt gyár újraindítását engedélyezték, hanem a meglévő gyár lényeges átalakításával mindkét kemence hulladék együttégetésére adtak engedélyt teljesen új eljárás keretében. Felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) alapján kérte a felperest képviselő ügyvéd munkadíjának megállapítását és alperes perköltség megfizetésére kötelezését.
- [29] Az alperes érdemi ellenkérelmében a határozat indokai fenntartása mellett a felperes keresetének elutasítását kérte. A felperes keresetével kapcsolatban előadta, hogy egyetlen olyan hatályos miniszteri szintű rendelet van, amely környezetvédelmi szempontból meghatározott tevékenységre vonatkoztatva pontosan meghatározza a védőtávolságot, ez a hulladék lerakással, valamint a hulladék felrakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet és annak 3. § (4) bekezdése. Alperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendelet alapján kérte az alperest képviselő kamarai jogtanácsos munkadíjának megállapítását és felperes perköltség megfizetésére kötelezését.
- [30] Az I. r. alperesi beavatkozó felperes keresetének az elutasítását, a képviselőjét ellátó ügyvéd munkadíjaként felmerült perköltségében felperes marasztalását kérte az IM rendelet alapján azzal, hogy a jogi képviselő ÁFA körbe tartozik.
- [31] Előadta, hogy nem a cementgyár korábbi működése alapján ítélte meg a jelen per tárgyát képező engedélyhez szükséges feltételek meglétét az alperes, hanem az I. rendű alperesi

beavatkozó kérelmének tartalma és a jogszabályok, különösen a Korm. rendelet előírásai alapján. Ennek eredményeként új tevékenységre vonatkozó környezethasználat került engedélyezésre, nem pedig egy már meglévő tevékenység környezetvédelmi felülvizsgálata alapján született meg a határozat. Ugyanakkor megjegyezte, hogy zajvédelmi sérelmek előterjesztésére a per során nem került sor.

- [32] A II. r. alperesi beavatkozó jogelődje - az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal- az ellenkérelmében foglaltakat fenntartva kérte felperes keresetének elutasítását. Perköltség iránti igényt nem terjesztett elő.
- [33] Az I. rendű alperesi beavatkozó időközben 2019 évben újabb kérelmet terjesztett elő a korábbi kérelme meghosszabbítása és időközbeni korszerűsítések engedélyezése iránt, mely kérelme kapcsán indult közigazgatási eljárásban még érdemi határozat nem született, a hatóság az eljárást felfüggesztette jelen per jogerős befejezéséig.
- [34] A bíróság – felperes kérelmére – a perben igazságügyi levegőtisztaság-védelmi és környezeti zajvédelmi szakértőként Molnár Csaba igazságügyi szakértőt rendelte ki, aki az alábbi kérdések vonatkozásában készítette el szakértői véleményét:
Az EKHE dokumentáció a levegővédelmi előírások szerinti szabályok teljesülését megfelelően modellezte-e a hatásterületen a teljes engedélyezési időszakra (2015-2019) vonatkozóan? A kérelmező által szolgáltatott adatok elegendőek voltak-e a levegőminőségvédelmi követelmények hatósági megítéléséhez?
- [35] Nyilatkozzon a szakértő a levegővédelem körében a modellezés megfelelőségére vagy hibájára. Amennyiben a modellezésnek valamilyen hibáját, hiányosságát észleli a szakértő, azt ismertesse és nyilatkozzon arról, hogy az mire vezethető vissza?
- [36] Nyilatkozzon a szakértő arról, hogy összhangban vannak-e és megfelelőek-e levegőminőségvédelem szempontjából az engedélykérelem számításai és az EKHE előírásai?
- [37] Vizsgálja meg a szakértő, hogy a BAT célkitűzések az engedélyezési dokumentációban helyesek voltak-e, megfeleltek-e az érvényes BAT előírásoknak a határozathozatal és az engedélyezési időszakra vonatkozóan. Nyilatkozzon a szakértő arról, hogy teljesülnek-e a keresettel támadott határozat kiadásának időpontjában a levegővédelem körében alkalmazott elérhető legjobb technológiák, illetve ezekkel a technológiákkal rendelkeznek-e a kérelmező I. rendű alperesi beavatkozó?
- [38] Nyilatkozzon a szakértő arról, hogy az üzemszerű működés körében az engedélyezési időszakra az ellenőrzésre előírt követelményrendszer biztosítható-e az engedélykérelemben meghatározott monitoring rendszerrel, és ezáltal folyamatosan ellenőrizhetőek-e a levegővédelmi szabályok körében előírt határértékek, a jogszabályokban meghatározott megengedett levegőterheltségi szint elérését és megtartását szolgáló előírások?
- [39] Nyilatkozzon a szakértő arról, hogy az Európai Bíróság 2021 február 3-i C-637/18. számú ügyben hozott ítéltének tükrében a már leterhelt légszennyezettségi adatok mellett az EKHE dokumentumok által meghatározott és a határozatban engedélyezett határértékek a tervezett tevékenység teljes ideje alatt megfelelnek-e a jogszabályi követelményeknek és az előírt határértékeknek. Az engedélyben előírt követelmények elegendőek-e ahhoz, hogy a jövőre nézve ne növelje a Sajó völgye zóna tekintetében a PM10 mikrorészecskékre vonatkozó

légszennyezettségi adatokat. Összeegyeztethető-e az engedély az Európai Bíróság hivatkozott ítéletével, amennyiben nem, ennek mi az oka?

[40] Zajvédelmi szempontból az engedély rendelkezései a határozatba és a jogszabályba foglalt zajvédelmi határértékeknek megfelelnek-e a hulladékkezelési tevékenységet végző hasznosító technológiák zajforrásainak zajkibocsátása szempontjából, illetve az engedélyben meghatározott zajkibocsátási határértékek a tervezett tevékenységgel összeegyeztethetőek-e? A szakértői véleményre és annak kiegészítésére felperes és I.r. alperesi beavatkozó terjesztett elő észrevételeket, melyekre a szakértő az írásbeli nyilatkozatában részletesen kitért, fenntartva a szakértői véleménye megállapításait.

A bíróság álláspontja szerint felperes keresete az alábbiak szerint alapos:

[41] A per tárgyát az alperes határozatának törvényességi felülvizsgálta képezte a keresetlevél előterjesztésekor hatályos régi Pp. XX. fejezetében szabályozott közigazgatási per keretében.

[42] A régi Pp. 339. § (1) bekezdése szerint, ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik, a bíróság - az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével- a jogszabálysértő közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezi.

[43] A régi Pp. 339/A. §-a kimondja, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.

[44] A régi Pp. 275. § (5) bekezdése szerint, ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására kötelező utasításokat ad. Ebben az esetben csak a felülvizsgálati eljárásban felmerült költséget állapítja meg, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.

[45] A Kúria kötelező döntése értelmében a bíróságnak a megismételt eljárásban két kérdéskörben kellett vizsgálnia és állást foglalnia: a cementgyár létesítése vagy újraindítása, illetve a levegőtisztaság-védelmi és környezeti zajvédelmi szakértői kérdések vonatkozásában.

[46] A megismételt eljárásban a bíróságnak a vizsgálódási hatásköre a védőtávolságra nem terjedt ki, hiszen a Kúria e körben - a [72] és [73] bekezdésében - rögzítette, hogy felperes egy jogszabályhelyre, az OTÉK 38.§-ára hivatkozott, mellyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást. Itt hangsúlyozni kell, hogy a régi Pp. 330.§. (2) bekezdése konkrét jogszabálysértés megjelölését kívánta meg, amely mentén kellett a bíróságnak vizsgálnia. Ezt pedig az elsőfokú bíróság - a Kúria által is megerősítve - megtette, így felperes ezirányú hivatkozása nem helytálló.

[47] A fentiek alapján nem helytálló I.r. alperesi beavatkozó álláspontja sem, hiszen a Kúria kötelezően előírta egyrészt az EUB C-637/18. számú ügyben hozott ítéletének alkalmazását, másrészt a szakértő kirendelését zajvédelem körében is, a kirendelés feltételeinek teljesülése esetén.

[48] A Rendelet 7.§. (1) bekezdés c) pontja szerint helyhez kötött légszennyező forrás akkor engedélyezhető, amennyiben az engedélyes bizonyítja, hogy a légszennyező forrás

hatásterületén a helyi mérésekkel megállapított alap levegőterheltség a légszennyező pontforrás kibocsátásával együtt sem haladja meg az éves légszennyezettségi határértéket.

- [49] Bár a felek között nem volt vitatott, hogy a létesítmény 2010 óta nem üzemel, azonban a létesítés, avagy újraindítás kérdésköre nem pusztán fizikális kérdés, hanem az a környezetvédelmi szabályanyag mentén dönthető el. A környezetvédelmi szabályozás és koncepció pedig egy sajátos struktúra, mely szabályozás logikai rendszerében bizonyos sarokpontok nem hagyhatók figyelmen kívül.
- [50] Az Alaptörvény P. cikk (1) bekezdése értelmében a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A (2) bekezdés szerint a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelészervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.
- [51] A cikket az Alkotmánybíróság a 16/2015 (VI.5.) és 13/2018 (IX.4.) AB határozatokban értelmezte, mely szerint az állam és mindenki számára megállapíthatók kötelező magatartások. Ezek a következők: a védelem, a fenntartás és a jövő nemzedék számára való megőrzés, mely utóbbi a választás lehetőségének, a minőség lehetőségének és a hozzáférés lehetőségének a megőrzését is jelenti.
- [52] A választás lehetősége azt jelenti, hogy biztosítani szükséges a jövő nemzedéke számára, hogy ne kelljen kényszerpályán mozogniuk az életfeltételek biztosítása körében.
- [53] A minőség kapcsán törekedni kell arra, hogy a természeti környezet legalább olyan állapotban kerüljön átadásra, mint ahogy azt az előző nemzedéktől kapta.
- [54] A természeti erőforrásokhoz való hozzáférés pedig azt, hogy szem előtt kell tartani a jövő nemzedéke méltányos érdekeit.
- [55] A jogalkotónak tehát intézkedései várható hatását a tudományos ismeretek alapján, az elővigyázatosság és megelőzés elvének figyelembevételével mellett kell megtennie.
- [56] A környezetvédelem területén - a fentiekén túl - egy további többletkötelezettség is jelentkezik, nevezetesen a visszalépés tilalma, mely szerint a már meglévő védelmi szintről egy korábbi kisebb védelmet nyújtó szintre visszalépni nem lehet. Ennek megítélése szintén összetett feladat, hiszen nem pusztán a konkrét jogszabályi szöveg alapján dönthető el, hanem a technika, társadalmi, és természeti állapot együttes vizsgálata mellett.
- [57] Ezen alkotmányos követelményeket az állam egyrészt a jogalkotásban, másrészt a hatóságokon keresztül a jogalkalmazásban is érvényre juttatja.
- [58] Nem hagyható tehát figyelmen kívül azon körülmény, hogy a létesítmény 2010-es leállása és a kérelem 2015. február 27-ei benyújtása között hosszú, 5 év időtartam telt el. Ezen időintervallum a környezetvédelem területén jelentős, ezt támasztja alá az is, hogy az alaphatározatban az elsőfokú hatóság is csak 5 év időtartamra adta ki az engedélyt. Az 5 évet

tehát a jogalkotó e körben - a közben bekövetkező technikai, környezeti, természeti, társadalmi változások okán- kiemelt tényezőnek tekinti. Lényeges változásként értékelendő továbbá az engedélyezni kért technológiai és kapacitásbeli változás is, így az alperes helyesen foglalt állást akkor, amikor a létesítési szabályok mentén bírálta el a kérelmet.

- [59] A levegőtisztaság- védelmi és környezeti zajvédelmi kérdéseket a bíróság - 7 kérdés mentén- szakkérdésként, szakértő bevonásával vizsgálta. A szakértő az alábbiak szerint foglalt állást:
- [60] Az 1. kérdésre adott válaszában kifejtette, hogy meglátása szerint az engedélyezési dokumentációban alkalmazott modellezési módszer alapvetően alkalmas a megfelelő terjedés modellezésre. A modellezés leírásával összefüggésben azonban a szakértő számos kérdést, illetve hiányosságot tárt fel. Így nem egyértelmű, hogy a modellezés során a vizsgált pontforrások nitrogén-oxidok kibocsátását vagy nitrogén-dioxid kibocsátását vették figyelembe. Belső ellentmondásként jelentkezik az EKHE dokumentációban a nitrogén-dioxid kibocsátásának közvetlen hatásterületére vonatkozóan tett eltérő megállapítások. A hatásterület-számítás során megalapozottabban lehetett volna értékelni az eredményeket, ha a pontforrásoktól nagyobb távolságban délre is végeznek levegőminőségi vizsgálatokat. A terjedésszámítások alapját képező alapadatok vonatkozásában összességében azt a megállapítást tette, hogy keverednek és nem átláthatók az emissziós értékek a hagyományos és a hulladék együttégetés esetére. A kérelmező által szolgáltatott adatok vonatkozásában nem egyértelmű, hogy ezek „nyers” mérési eredmények, vagy már az adott oxigéntartalomra átszámított értékek. Az átláthatóság érdekében konkrétan be kellett volna mutatni a hagyományos tüzelőanyag és a hulladék együttégetés esetén mekkorák a kibocsátási értékek, ezek közül melyek mértek, melyek számítottak, melyek más telephelyen végzett mérésből átemeltek. A terjedésszámítások esetén is célszerű lett volna a két üzemállapotot lemodellezni.
- [61] A 2. kérdésre adott válaszában a modellezés megfelelőségével összefüggésben kiemelte az elvégzett nitrogén-dioxid terjedésmodellezéssel és azok eredményeivel kapcsolatban megfogalmazható előzőek szerinti bizonytalanságot. A szakértő véleménye szerint célszerű lett volna továbbá részletesebben bemutatni és vizsgálni a dél, dél-keleti, illetve déli szélirány esetén kialakuló füstcsóva elhelyezkedését és a várhatóan kialakuló levegővédelmi állapotot is. A szakértő az elsőfokú határozattal kapcsolatban megfogalmazott észrevételek között az AQUATERMA Egyesület véleményével összefüggésben kifejtette, hogy az egyesület által hivatkozott domborzatmodell jellegéből adódó koncentráció-maximum eredményeltérés mértéke a rendelkezésre álló információk alapján nem dönthető el, mivel pontosan nem ismert az egyesület által alkalmazott modellezési módszer.
- [62] A 3. számú kérdésre adott válaszában a szakértő megállapította, hogy az EKHE dokumentációban leírtak alapján az elvégzett terjedésszámítások módszertana, azok kiértékelésének módszere levegővédelmi szempontból megfelel a pontforrások levegővédelmi hatásainak vizsgálatára, környezetvédelmi engedélyezésére vonatkozó alapvető előírásoknak. A szakértő ugyanakkor kiemelte az eredmények bizonytalanságával kapcsolatosan a korábbi kérdésekre adott válaszaiban részletesen kifejtetteket. Így álláspontja szerint a levegővédelmi vizsgálatokat az alap levegőterheltség meghatározására és más szélirányok mellett kialakuló levegővédelmi hatások vizsgálatára vonatkozóan részletesebben és körültekintőbben, az értékelést megalapozottabban segítő módon is el lehetett volna végezni. A terjedésszámítások alapját képező emissziós értékek nem egyértelműek és nem átláthatóak a szakértő véleménye szerint. Vitatta továbbá a mészüzem és a cementüzem kibocsátásának együtt kezelését az EKHE dokumentációban. Véleménye szerint a mészüzem kibocsátása az alaplevegő

terheltségi szinten kellene, hogy megjelenjen, mert egy önálló üzemegység. A biztonság érdekében figyelembe vett mérséklés kibocsátása így a cementgyárra vonatkozóan túlzó mértéket eredményezett.

- [63] A 4. kérdésre adott válaszában kifejtette, hogy a vizsgált létesítményre „a bizottság végrehajtási határozata az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU európai parlamenti és tanács irányelv szerinti elérhető legjobb technikákkal (BAT) kapcsolatos következtetéseknek a cement, mész és magnézium-oxid előállítására tekintetében történő meghatározásáról” című határozat vonatkozik. Ezen határozatot az EKHE dokumentációban ismertetik, a BAT következtetések bemutatása és a mindenkori elérhető legjobb technikának való megfelelés vizsgálata levegőtisztaság védelmi szempontból kellő részletességű. A szakértő kitért e körben arra, hogy az SO₂-kibocsátás vonatkozásában vizsgálni kellett volna az emisszió-csökkentés egyéb lehetőségeit is. Az EKHE dokumentáció zajvédelmi szempontból is kitér a BAT előírásokra, pontosabban átmenetire került az irányelv mellékletében található 1.1.2-es fejezete. A szakértő megítélése szerint az engedélyezési eljárás során a hiánypótlási felhívásra adott válaszban szereplő három mondat nem elégíti ki a BAT megfelelőségének ellenőrzése esetén a jogszabályi előírásokat. A szakértő megítélése szerint ugyanis részletesen be kellett volna mutatni, hogy a BAT előírások a telephely és a technológia mely pontjain és milyen mértékben valósultak meg, vagy amennyiben zajcsökkentési beavatkozások nem szükségesek, akkor ezeket tényekkel, számokkal alá kellett volna támasztani, különös figyelemmel a szakértő azon véleményére is, miszerint a zajterhelési határértékek teljesülése várhatóan nem biztosított.
- [64] Az 5. számú kérdésre adott válaszában a szakértő megállapította, hogy az engedélyezési dokumentáció szerint telepíteni kívánt, folyamatos kibocsátás-mérési rendszer a P09 és P10 jelű pontforrásoknál megfelelő kialakítás és üzemeltetés mellett alkalmas a mért komponensek esetén a kibocsátások vizsgálatára és a kibocsátási határérték betartásának ellenőrzésére. Kiemelte azonban, hogy a környezethasználati engedélyben előírtak szerint akkreditált mérőszervezettel PM10 és ülepedő por immiszió méréseket kell végezni, mellyel kapcsolatban mérési terv készítése kötelező. Ezen mérési terv ismerete nélkül a levegőterheltségi szint alakulásának nyomon követésére alkalmazni kívánt mérések megfelelősége nem értékelhető. Amennyiben az ilyen jellegű mérések szakaszos mérések lettek volna, azok nem lettek volna alkalmasak arra, hogy ezen eredmények alapján a levegőterheltségi szintek betartását folyamatosan ellenőrizzék.
- [65] A 6. számú kérdésre adott válaszában az Európai Bíróság C-637/18. számú ügyben hozott ítéletének tükrében rögzítette, hogy szélsőséges meteorológiai állapotokban még a kibocsátási határértékek betartása esetén is kialakulhat határérték túllépés, amint azt a vizsgált környezetben a cementgyár működése, kibocsátása nélküli időszakokban nyert levegőminőségi mérési adatok is tükrözik. Az alkalmazott terjedési modellező program alapján kapott eredményekről azt lehet megállapítani, hogy azok alapján nem zárható ki, de azokból nem is állapítható meg, hogy pl. a szállópor 24 órás levegőminőségi szint határértékének túllépési gyakorisága változik-e, hogyan és milyen mértékben. Hangsúlyozni kell, hogy ezen levegő terheltségi szint határérték-túllépési gyakorisága a vizsgált környezetben kialakuló összes kibocsátás és a tervezett pontforrások üzemelésének együttes hatásaként alakulhat ki, azaz a cementgyár vizsgált pontforrásainak üzemelése nélkül, akár pl. megnövekedett lakossági eredetű szilárd anyag kibocsátás mellett is nagyobb gyakorisággal kialakulhat, főképp a szélsőségesen kedvezőtlen terjedési, meteorológiai jellemzőkkel is összefüggésben.

- [66] A 7. számú kérdésre adott válaszában részletezte az általa az engedélyezési dokumentáció zajvédelmi tervfejezetével kapcsolatosan feltárt tartalmi hiányosságokat. A szakértő észrevételezte továbbá az engedélyező hatóság zajvédelemmel összefüggő eljárását is, így megállapította, hogy a hatóság nem észlelte, hogy milyen mértékű eltérések vannak a telephely nappali és éjszakai zajkibocsátásában a zajtérképek alapján, mely eltéréseket viszont a domináns zajforrások működési rendje és működési helye nem támasztotta alá. Alperes nem kérte sem az üzem, sem pedig a szalagpálya zajterhelésének konkrét meghatározását, ez azonban a jogszabályi előírásokat nem elégíti ki, mivel a zajtérképen történő ábrázolás elfogadása helyett a megítélési pontokra egy értéket kell megállapítani. A zajtérképpel készített számítások helyessége ezen felül nem ellenőrizhető, illetve a 2015. június 5-én, illetve 2015. július 10-én benyújtott zajtérképek közötti eltérések mértéke kétségesse tette felhasználhatóságukat. Összességében megállapítható, hogy a zajkibocsátási határértékek meghatározására akként került sor, hogy az EKHE dokumentáció egyetlen pontos számítást sem tartalmazott ezzel összefüggésben. A másodfokú hatóság nem észlelte továbbá, hogy az alaphatározatban szereplő 6. számú mellékletben az I. rendű alperesi beavatkozó túllépi, amennyiben a tól-ig határnak nem az alsó értékét veszik figyelembe. Jogszabály nem teszi lehetővé és helytelen is egy tól-ig érték elfogadása. A szakértő megállapítása szerint a hatóságok nem észlelték továbbá, hogy a gazdasági területeken és a zajtól nem védendő területeken a hatásterület nem került lehatárolásra.
- [67] A szakértő a felperes és az I.r. alperesi beavatkozó észrevételei ismeretében is fenntartotta véleményét. Kiemelte, hogy a jogszabályi rendelkezésekből indult ki és a rendelkezésére álló iratanyagból számos hiányosságot, pontatlanságot tárt fel.
- [68] A bíróság álláspontja szerint a szakértői vélemény nem hiányos, hiszen valamennyi, a bíróság által feltett kérdésre válaszolt, nem homályos, mivel pontos, logikus, követhető és ellentmondásoktól mentes. Rámutat a bíróság, hogy a szakértőnek a szakvéleményében nem az alperes és az I.r. alperesi beavatkozó közötti e-mail levelezésből kellett következtetéseket levonnia. Ez utóbbi körben a bíróság hangsúlyozza, hogy egy ilyen Alaptörvényi védelmet élvező jogterületen lefolytatott eljárásnak és annak eredményeként meghozott határozatnak ellenőrizhetőnek, precíznek kell lennie, hiszen nem az eljáráson kívüli e-mail levelezés kerül végrehajtásra, hanem maga a határozat.
- [69] Ugyanakkor a szakértői véleményből az is megállapítható, hogy a legjobb technika követelményeinek a létesítmény megfelel és nem zárható ki annak üzembe helyezése.
- [70] Azonban a szakértői véleményből az is megállapítható, hogy olyan mértékű hiányosságokban szenved a kérelem és a mellékletei, hogy annak a szakértői véleménynek megfelelő pótlása csak komolyabb előkészítő tevékenység mellett lehetséges.
- [71] Kiemeli a bíróság, hogy felperes azon hivatkozása-, mely szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. év I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78.§ alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: új Pp.) 302§-304.§ alapján nem vehető érdemben figyelembe I. rendű alperesi beavatkozó rendelkezésére álló magánszakértői vélemény- nem helytálló, hiszen jelen peres eljárásra a régi Pp. szabályai alkalmazandóak, mely eljárási jogszabály mentén valamennyi bizonyíték egyenként és összességében értékelendő.

- [72] Bár az eljárás kérelemre indult, de a fentiekben részletesen kifejtett indokokra tekintettel és figyelemmel arra is, hogy az engedélyezett időszak végétől (2020) is jelentős idő telt el, a létesítmény leállításától pedig 13 év, a bíróság az alperesi határozatot az alaphatározatra és annak módosítására is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte, új eljárás lefolytatására kötelezés nélkül.
- [73] A perben a felperes pernyertes, míg alperes, I. és II.r. alperesi beavatkozó pervesztesek lettek, ezért a perköltség viselése az alábbiak szerint alakul:
- [74] A régi Pp. 78. § (1) bekezdése kimondja, hogy a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80–83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.
- [75] A régi Pp. 79. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. A fél javára az általa felszámítottnál több perköltséget megállapítani nem lehet. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.
- [76] A régi Pp. 83. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a beavatkozó által támogatott fél pernyertessége esetében az ellenfelet a beavatkozó költségének megfizetésére is kötelezni kell. A beavatkozó által támogatott fél pervesztesége esetében az ellenfélnek a beavatkozással felmerült költségtöbbletében a beavatkozót kell elmarasztalni; ha azonban a perben hozott ítélet jogereje jogszabály alapján a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed, a beavatkozót az általa támogatott féllel egyetemlegesen kell kötelezni az ellenfél összes költségeinek megfizetésére.
- [77] A bíróság kizárólag az alperest kötelezte fenti jogszabályhelyek alapján a felperesi perköltség megfizetésére tekintettel arra, hogy a perben hozott ítélet jogereje nem terjed ki a beavatkozóknak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára.
- [78] Felperes 919.476.-Ft szakértői költséget előlegezett, továbbá Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Kfv.II.38.094/2017/23. számú ítéletében 30.000.- Ft, a Kfv.III.37.438/2021/7. számú végzésében 100.000.-Ft-ban állapította meg a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét. Ezt meghaladóan felperes az IM rendelet alapján kérte a felperest képviselő ügyvéd munkadíjának megállapítását. A bíróság az ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3.§ (3) bekezdése alapján állapította meg 100.000.-Ft összegben, mely összeg meghatározásánál a tárgyalások számára, az előkészítő irat terjedelmére, az ügy bonyolultságára volt figyelemmel.
- [79] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 2017. december 31. napjáig hatályos normaszövegének 43.§ (3) bekezdése szerint 30.000, - forint feljegyzett eljárási illeték merült fel, amely alperesnek a személyes illetékmentességére figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam terhén marad.
- [80] Az ítélet elleni fellebbezési jog kizártsága a régi Pp. 340.§ (1)-(2) bekezdésén alapul.

dr. Steininger Imola s.k.
megbízott tanácselnök

dr. Varju László s.k.
bíró, előadó

dr. Matisz Ágnes s.k.
bíró